

Marts 2026

Veje til flere pædagoger

Manglen på pædagoger er veldokumenteret. De næste 10 år stiger børnetallet samtidig med, at vi skal løfte en historisk lav pædagogandel. Men hvad er potentialet for at skaffe de pædagoger, der efterspørges?

I dette notat præsenteres fem tiltag, som tilsammen kan sikre op til 11.000 flere pædagoger.

De beskrevne rekrutteringspotentialer kan ikke realiseres uden politisk handling. Det forudsætter markante forbedringer af pædagogernes arbejdsvilkår – ikke mindst højere løn, bedre normeringer, mere tid til faglighed samt målrettede investeringer i uddannelse, herunder efter- og videreuddannelse. Der er behov for nye og mere ambitiøse veje til både at fastholde og rekruttere pædagoger.

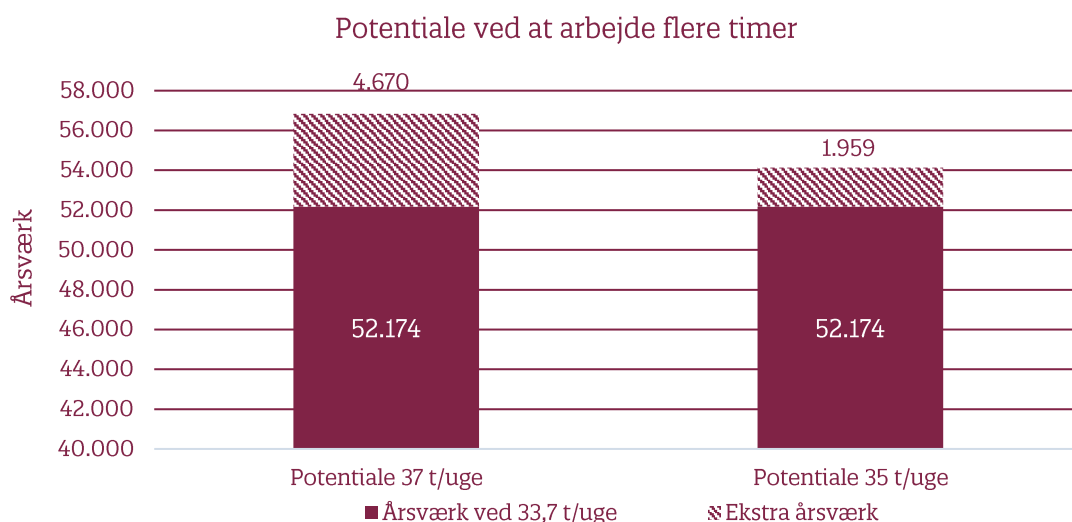
Tiltag	Potentielle årsværk
1. Deltidsansatte går op i tid	2.000
2. Pædagoger, der har forladt faget, vender tilbage	1.440
3. Pædagogernes tilbagetrækning svarer til det kommunale gennemsnit	1.300
4. Erfarne pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter bliver pædagog via merit	5.000
5. Større optag på pædagoguddannelsen	1.200
Samlet rekrutteringspotentiale	10.940

1. Deltidsansatte går op i tid

Der er ca. 50.000 pædagoger ansat på BUPL's kommunale overenskomster (KRL). De arbejder i gennemsnit 33,7 timer pr. uge. Hæver man den gennemsnitlige arbejdstid til 35 timer, vil det udløse knapt 2.000 ekstra årsværk, mens det vil udløse knap 4.700 ekstra årsværk, hvis alle pædagoger arbejder på fuld tid.

De seneste år har der været en stigning i andelen af pædagoger på fuld tid, hvilket tidsmæssigt falder sammen med to centrale forbedringer af vilkårene. For det første var minimumsnormeringerne fuldt indfaset i 2024, hvilket har forbedret normeringerne og reduceret arbejdspresset i daginstitutionerne. For det andet blev der i 2024 gennemført et ekstraordinært lønløft som følge af trepartsaftalen fra 2023. Samtidig fik alle pædagoger mulighed for at gå på fuld tid i 2024 (ligesom de får muligheden igen i 2027 og 2030 – også som en del af trepartsaftalen).

Derudover viser BUPL's Vilkårsundersøgelse 2023, at forbedrede arbejdsvilkår som mere tid til at bruge sin faglighed og bedre normeringer kan få pædagogerne til at gå op i tid.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af tal fra KRL.

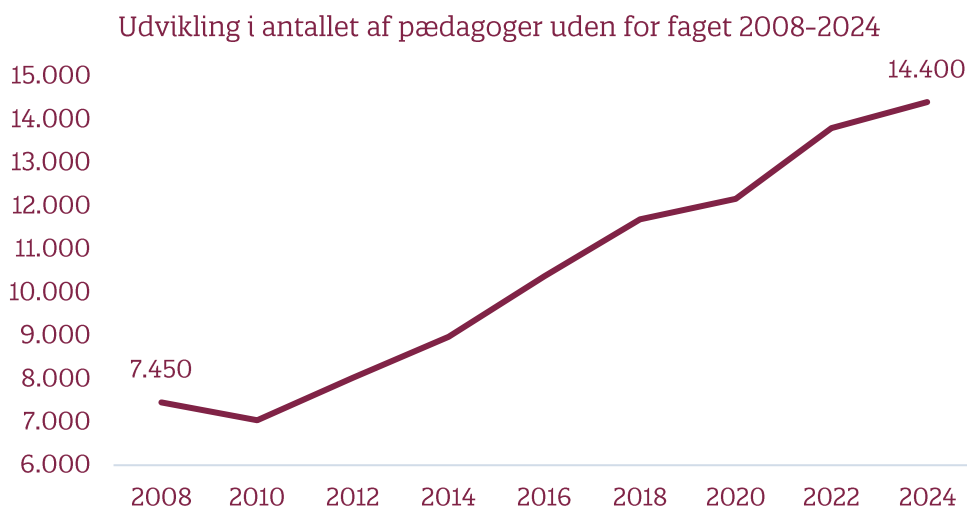
Tiltag til at få flere op i tid:

- **Forberedelsestid:** Alle pædagoger på fuld tid skal have mindst én time om ugen til forberedelse. Der kan bygges oven på med lokalaftaler.
- **Fuld tid på prøve:** Alle deltidsansatte pædagoger får ret til at prøve fuld tid i 6-12 måneder, hvorefter de må tage stilling til, om de vil fortsætte på fuld tid eller gå tilbage til deres tidligere timetal.

2. Pædagoger, der har forladt faget, vender tilbage

Siden 2011 har der – med undtagelse af 2014 og 2020 – hvert eneste år været flere pædagoger, der har forladt pædagogfaget, end der er kommet til. I dag betyder det, at mere end 14.000 pædagoger arbejder uden for faget, jf. en analyse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Hvis blot hver tiende af de pædagoger, der har forladt faget, vender tilbage, vil det svare til 1.440 ekstra årsværk. Der er desuden et mindst lige så stort potentiale i at bremse den fortsatte afgang fra faget. Så længe flere forlader faget, end der træder ind i det, vil manglen vokse. En kvalitativ undersøgelse fra analysebureauet Discus fra 2020 viser, at arbejdsvilkårene og særligt manglende tid til at bruge sin faglighed er en væsentlig årsag til, at pædagoger forlader faget.

Kilde: AE-rådet (2025), Discus (2020).

Tiltag, der kan få pædagoger tilbage i faget:

- **Introduktionsforløb:** Alle nyansatte pædagoger skal have et individuelt tilpasset introduktionsforløb, der tager udgangspunkt i joberfaring forud for ansættelse.
- **Ret til supervision:** Alle pædagoger har ret til 30 minutters supervision ugentligt med ekstern supervisor, bl.a. mhp. at forebygge moralsk stress.
- **Forberedelsestid:** Alle pædagoger på fuld tid skal have mindst én time om ugen til forberedelse. Der kan bygges oven på med lokalaftaler.
- **Ret til efteruddannelse hele livet:** Alle pædagoger skal have ret til at videreuddanne sig på lempelige vilkår.
- **Fastholdelsesbonus:** Der udbetales en fastholdelsesbonus på fx 20.000 kr. for hver fem års uafbrudt ansættelse i en daginstitution.

3. Pædagogernes tilbagetrækning svarer til det kommunale gennemsnit

Hvis pædagogers tilbagetrækningsmønster blot nærmede sig gennemsnittet for kommunalt ansatte, ville det kunne fastholde omkring 1.300 årsværk i den kommunale velfærd.

Sammen med 3F-medlemmer er pædagoger dem, der tidligst forlader arbejdsmarkedet sammenlignet med andre kommunalt ansatte¹. Pædagogernes tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet begynder særligt omkring 63-årsalderen.

En analyse fra AE-rådet viser, at der er en klar sammenhæng mellem arbejdsrelateret stress og tidlig tilbagetrækning². Pædagoger og socialpædagoger er de to faggrupper, som har størst risiko for at blive syge af jobrelateret stress. Og særligt ældre pædagoger er i risiko.³ Stress bliver ofte udløst af, at man i længere tid er gået på kompromis med sin faglighed.

En tidligere spørgeskemaundersøgelse fra BUPL blandt 400 pensionerede pædagoger og efterlønnere peger på, at tidlig tilbagetrækning ikke er et spørgsmål om manglende arbejdsvilje, men om arbejdsvilkårene. Et klart flertal angiver, at de ville være blevet længere på arbejdsmarkedet, hvis arbejdsvilkårene – herunder målrettede og reelle seniorordninger – havde været bedre.

Tiltag, der kan fastholde flere pædagoger længere:

- **Seniorfradrag:** Pædagoger, der er fyldt 60 år, får et højere beskæftigelsesfradrag.
- **Seniorbonus:** Pædagoger, der er fyldt 63 år, får en engangsbonus på fx 50.000 kr.
- **Gå ned i tid, men bevare pensionsindbetaling:** Mulighed for at gå ned på minimum 30 timer om ugen, men opretholde fuld pensionsindbetaling.
- **Fastholdelsesfleksjob:** Indføre en regel om, at man ved vurdering af fastholdelsesfleksjob - for dem som er over 60 år - kun skal vurdere deres arbejdssevne i forhold til det aktuelle job og ikke i forhold til hele arbejdsmarkedet.
- **Ret til supervision:** Alle pædagoger har ret til 30 minutters supervision ugentligt med ekstern supervisor, bl.a. ift. at forebygge moralsk stress.

¹ Medianen for BUPL og 3F er 65,8 år, jf. AE-rapport: Ufaglærtes og faglærtes tilbagetrækningsalder er steget meget mere end akademikeres | Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

² AE-rådet okt. 2025: Hver fjerde med både hårdt fysisk og psykisk arbejdsmiljø ender på tidlig tilbagetrækning

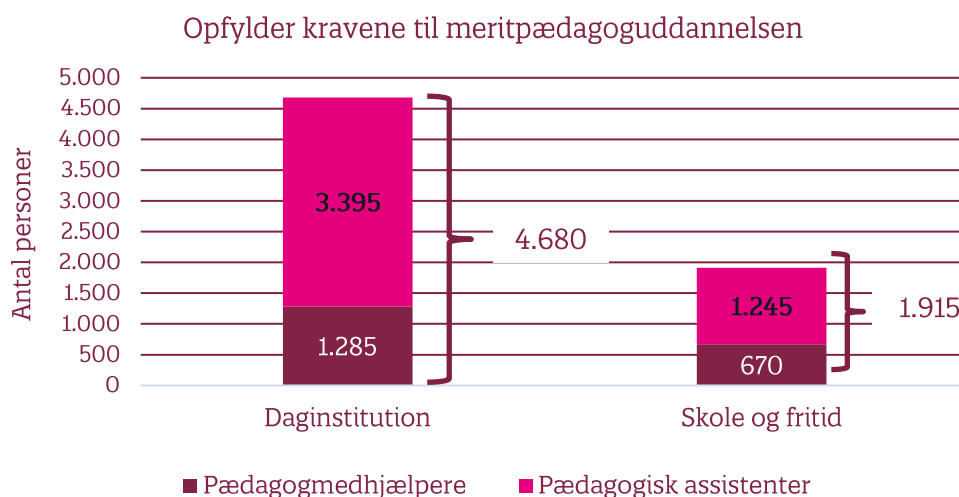
³ AE-rådet dec. 2025: Stressrelaterede erhvervssygdomme stiger med alderen

4. Erfarne pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter bliver pædagog via merit

Der er et betydeligt potentiale for at øge antallet af pædagoger gennem opkvalificering af allerede ansatte. På tværs af daginstitutions- og skole- og fritidsområdet arbejder der i dag 6.600 pædagogiske assistenter og pædagogmedhjælpere, som opfylder kravene til meritpædagoguddannelsen. Hvis disse medarbejdere i højere grad får mulighed for at tage en meritpædagoguddannelse ved at sikre attraktive vilkår som fx fuld løn under hele uddannelsen, kan det bidrage væsentligt til at styrke tilgangen af pædagoger i landets daginstitutioner samt på skole- og fritidsområdet.

Hvert år vil nye pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter opfylde kravene til meritpædagoguddannelsen. Særligt set i lyset af, at kravet om min. to års erhvervserfaring nu gælder for alle – uanset alder. Derudover er der også et potentiale gennem meritpædagoguddannelsen som sporskifte, hvor man som bachelor- eller kandidatuddannet har mulighed for at tage pædagoguddannelsen på 2,5 år.

De ting tilsammen gør, at man frem mod 2035 vil kunne øge antallet af pædagoger med 5.000.

AE-rådet: Rekrutteringspotentiale til meritpædagoguddannelsen 2025

Tiltag, der kan sikre flere meritpædagoger:

- **Fordobling af opkvalificeringspuljen frem til 2035 (eller indtil forbedret SVU):** Opkvalificeringen puljen har allerede sikret mange kvalificerede og kompetente pædagoger til landets daginstitutioner. Ved at fordoble puljen vil der komme langt flere i fremtiden.
- **Opkvalificeringspulje til pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter, der arbejder på skole- og fritidsområdet.** Den nuværende pulje er alene målrettet dagtilbudsområdet.
- **SVU forbedres i 2030:** SVU'en (statens voksenuddannelsesstøtte) skal gøres mere attraktiv for velfærdsuddannelser med rekrutteringsudfordringer. Satsen bør være højere, og den skal kunne gives på deltid og i mere end et år.
- **Sporskifte på 110% dagpenge:** Ligesom på visse erhvervsuddannelser skal det være muligt for ledige at tage en pædagoguddannelse på 110% dagpenge.

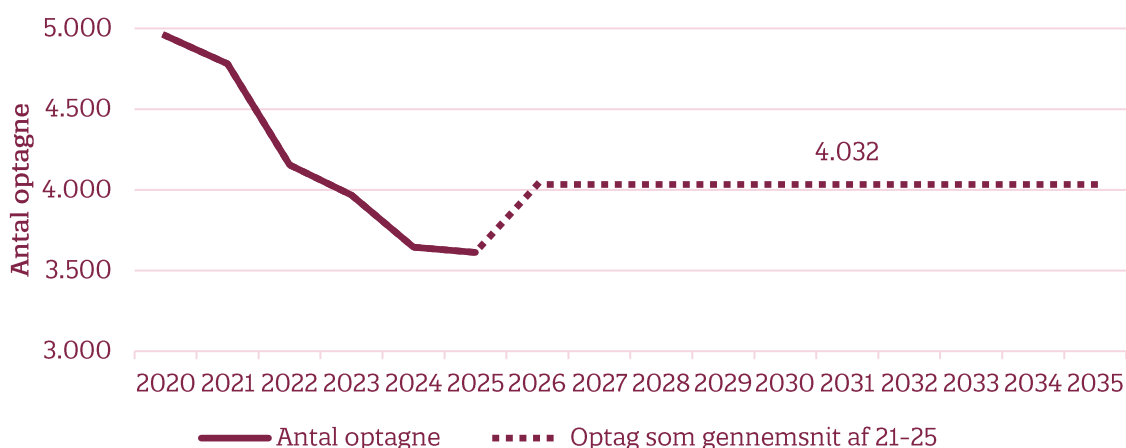
- **Opsøgende og skræddersyet indsats til kvalificerede medhjælpere (taskforce):**
Professionshøjskoler og kommuner forpligtes til i samarbejde at nedsætte opsøgende taskforces bestående af uddannelsesvejledere. Kvalificerede medhjælpere kontaktes, oplyses om deres muligheder og tilbydes individuel vejledning.
- **Uddannelsesstillinger i forbindelse med institutionsbaseret pædagoguddannelse:**
Pædagoguddannelsen tilrettelægges sådan, at man arbejder to dage om ugen og følger den ordinære pædagoguddannelse de andre tre dage. Man får løn de to dage, man arbejder i en institution, og samtidig får man SU. De to dage, man arbejder, ansættes man i en uddannelsesstilling.

5. Større optag på pædagoguddannelsen

I 2025 blev der optaget 3.612 studerende på pædagoguddannelsen. Til sammenligning blev der optaget 4.781 i 2021. Det gennemsnitlige optag i perioden 2021-2025 er 4.032. Hvis vi i perioden 2026-2035 hæver optaget på pædagoguddannelsen til gennemsnittet for perioden 2021-2025, vil der i 2035 være 1.866 flere pædagoger, end hvis man havde holdt 2025-niveauet.

65 pct. af pædagogerne arbejder på BUPL's område. Potentialet ved at hæve optaget på pædagoguddannelsen til gennemsnittet for perioden 2021-25 er altså 1.213 flere pædagoger.

I 2027 kommer der flere midler til pædagoguddannelsen med flere undervisningstimer, mindre hold og mere feedback. Samtidig styrkes praktikken med flere midler til at sikre uddannede praktikvejledere på alle praktiksteder. Derudover er vilkårene på daginstitutionsområdet gradvist forbedret med loven om minimumsnormeringer, og pædagogerne blev sikret et ekstraordinært lønløft på 1.800 kr. om måneden pr. 1. januar 2026. Alt det er tilsammen en start på den indsats, der skal gøre det mere attraktivt at vælge pædagoguddannelsen – men der er behov for mere.

Tiltag, der kan medvirke til øget optag på pædagoguddannelsen :

- **Differentieret SU:** Højere SU på uddannelser til fag med rekrutteringsudfordringer.
- **Bundfradragsberettiget SU:** Forhøjet bundfradrag svarende til hele SU'en på uddannelser til fag med rekrutteringsudfordringer.
- **Studerende ud af normeringen:** Som studerende i praktik skal man indgå som en del af normeringen. Det er vigtigt, at studerende i praktik får mulighed for at afprøve de ting, de bliver undervist i på uddannelsen.
- **Jobgaranti og introduktionsforløb:** Alle, der gennemfører en pædagoguddannelse, tilbydes et job i den kommune, de bor i. Samtidig tilbydes alle nyuddannede introduktionsforløb med skemalagt sparring og feedback med erfaren pædagogkollega.
- **Kontant bonus for gennemført uddannelse:** For at fastholde studerende på pædagoguddannelsen (eller uddannelser til fag med rekrutteringsudfordringer) gives kontant bonus, når uddannelsen er gennemført.